

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta/studentky: Bc. Vojtěch Šimák

Název práce: Komparativní analýza nacionalistického terorismu na případu IRA a fašistického hnutí v letech 1919-1922

Jméno vedoucího práce: Mgr. Mikuláš Pešta, Ph.D.

1. Heuristika (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

1.1 Hodnocení použité literatury a pramenů	2
1.2 Úplnost použitých zdrojů z hlediska současného stavu bádání	1

Stručné hodnocení:

Práce stojí ve velké míře na odborné literatuře, což ale vzhledem k charakteru a cílům diplomky nepředstavuje problém. Množství použité odborné literatury je pro potřeby diplomové práce více než dostačující. Informační základnu DP tvoří zdroje převážně anglickojazyčné, v malé doplňující míře pak také italskojazyčné. To je jistou limitací, ale nikoli závažným nedostatkem.

Vojtěch Šimák je srozuměn se stavem poznání a pracuje i s nejnovějšími příspěvky k tomuto badatelskému poli.

2. Řešení problému (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

2.1 Volba cíle práce odpovídá zadání	1
2.2 Cíl z hlediska metodologie oboru je zvolen relevantně	1

Stručné hodnocení:

Ústav světových dějin

Cílem práce je „popsání fašistického hnutí z pohledu *terrorist studies*“, čehož zamýšlí autor dosáhnout juxtapozičním i přímým srovnáním s Irskou republikánskou armádou a zasazením do „generačních teorií“, především do teorie vln terorismu Davida Rapoporty.

3. Hodnocení struktury práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

3.1 Je struktura práce logická	1
3.2 Odpovídá struktura práce metodologii a metodám deklarovaným v úvodu práce	1

Stručné hodnocení:

Struktura je logická. Práce se nejprve věnuje teoretickému vymezení, posléze představí Irskou republikánskou armádu a v další kapitole také paramilitární aktivity fašistického hnutí.

V poslední kapitole autor na stanovených kritériích provádí přímou komparaci obou skupin a dochází k závěrům.

4. Hodnocení kvality textu práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

4.1 Analýza pramenů a literatury	1
4.2 Interpretace pramenů a literatury v jejich vzájemných souvislostech	1

Stručné hodnocení:

Autor dokáže koncepčně pracovat s odbornou literaturou, interpretovat prameny a vystavět souvislý výklad založený na argumentaci.

5. Kvalita zpracování (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

5.1 Stylistika a pravopis	1
5.2 Použitá terminologie	1

Stručné hodnocení:

Po stylistické a gramatické stránce je DP v pořádku, stejně tak splňuje i další formální kritéria. S termíny autor zachází velmi citlivě, v úvodu věnuje prostor tomu, jak je chápe a jak s nimi nakládá (zejména kontroverzní pojem „terorismus“, dále „dlouhá válka“, „paramilitarismus“, „zákopová mentalita“ a další).

6. Celkové hodnocení v rozsahu nejméně 500 znaků:

Vojtěch Šimák si ve své diplomové práci stanovil nesnadný úkol – pokusil se o reinterpretaci italského fašistického hnutí a potažmo i celkově post-prvoválečného paramilitarismu v kontextu *terrorist studies* skrze srovnání s Irskou republikánskou armádou. Je tedy třeba zdůraznit, že autorovi nešlo programově o objevení nových poznatků z historie fašismu či irského boje za nezávislost, nýbrž o nové zasazení těchto dvou historických fenoménů do nových souvislostí. Jako hlavní teoretický nástroj slouží tzv. generační teorie terorismu, především pak teorie vln Davida Rapoporta. Ta se stává předmětem kritiky, když si Šimák klade otázku, nakolik je ona teorie platná, když zcela opomíjí velkou skupinu násilných nestátních aktérů, a sice fašistické a další paramilitární hnutí, které vznikly v Evropě po první světové válce. Na základě stanovených kritérií autor srovnává italský fašismus s Irskou republikánskou armádou coby typickým představitelem Rapoportovy antikoloniální vlny (datované circa 1918–1960). Dochází k závěrům, že podle stanovené definice lze fašistické hnutí považovat za teroristické, avšak v přímém srovnání s IRA na základě stanovených kritérií (ideologie, doktrína, dějinný impuls) vyplývá, že se v podstatných prvcích liší, tedy že je potřeba je považovat za dvě geneticky odlišná teroristická hnutí.

Autor věnuje skutečně velkou pozornost tomu, aby vysvětlil svoji teoretickou pozici na základě dosavadního stavu výzkumu. Seznamuje čtenáře s různými koncepcemi

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

subverzivního násilí (kromě té Rapoportovy se jedná například o autory jako Robert Gerwarth, Nick Sitter a Tom Sitter nebo Richard English).

Autor se tedy na základě těchto teoretických rámců věnuje dobové podmíněnosti politického násilí v irském a italském případě. Zde je třeba podotknout, že ačkoli poskytuje Rapoportova teorie užitečný chronologický rámec (byť v práci rozporovaný), bylo by na místě udržovat větší odstup mezi aktéry a těmito badateli – občas z výkladu působilo, jakoby i ona chronologie vln byla u teroristických organizací předpokládaným východiskem pro emické chápání sama sebe.

Je možné si klást otázku, zda byla nutná takto široce pojatá komparace k zodpovězení hlavní výzkumné otázky a zda by nebylo efektivnější soustředit se na fašistické hnutí jako takové. Komparativní rozměr by v takovém případě byl pouze doplňkový a bylo by možné k němu využít širší mezinárodní vzorek. I takto zvolený postup je ovšem zcela legitimní.

Celkově je třeba vyzdvihnout, že se autor pustil do důsledně pojaté diplomové práce jako založené na výzkumném problému, nikoli na popisu událostí. Postupuje v podle předem stanovené metodologie a za použití dobře vysvětlených teoretických koncepcí. Je také třeba ocenit, že autor pracuje velmi citlivě a analyticky s tak emocemi zatíženými pojmy jako je fašismus a terorismus. Diplomka splňuje požadavky na kvalifikační práci pro zakončení magisterského studia.

7. Otázky a připomínky k obhajobě:

Není-li antikolonialismus dostatečně přesvědčivým pojátkem teroristické vlny po první světové válce, bylo by možné za toto pojátko označit nacionalismus (ve dvou iteracích – antikoloniální a fašistické)?

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

Navržená známka: výborně

Datum: 28. srpna 2023

Podpis: